

نکات کلیدی آموزش گاوآژ

گاوآژ یا تغذیه از طریق لوله بینی معده ای، روش مناسبی برای رساندن مواد غذایی به بیماری است که قادر به خوردن غذا از طریق دهان نیست. تأمین انرژی کافی برای این بیماران از این طریق توسط کارشناس تغذیه بررسی می‌شود تا از سوء تغذیه بیمار جلوگیری و به روند بهبود بیمار کمک شود. لازم به ذکر است بهترین راه برای تأمین انرژی بیمارانی که از این طریق تغذیه می‌شوند، استفاده از گاوآژ دستی (خانگی) به همراه مصرف محلول‌ها و پودرهای فرمولا یا مکمل غذایی آماده تحت نظر کارشناس تغذیه می‌باشد.

گاوآژ آماده (مکمل غذایی آماده یا پودر فرمولا)

این پودرها توسط کارشناس تغذیه بر اساس نوع بیماری، تحمل بیمار و کالری مورد نیاز روزانه هر بیمار تهیه می‌شود و لازم است در حجم مشخص در آب جوشیده سرد شده، حل گردد و تغذیه بیمار از طریق لوله بینی معده ای با توجه به دستور پزشک انجام شود.

گاوآژ دستی (خانگی)

دستورالعمل تهیه گاوآژ دستی (خانگی) با توجه به شرایط بیمار (وزن، ورم، سوء تغذیه، علت بستری، بیماری زمینه‌ای، زخم بستر و...) توسط کارشناس تغذیه تنظیم می‌شود و لازم است تمام گروه‌های غذایی زیر را شامل شود.

گروه نان و غلات: بهترین گزینه برنج، جو، گندم و جو دوسر می‌باشد.

گروه گوشت: بهترین گزینه سینه بدون استخوان مرغ، فیله گوسفند و ماهی می‌باشد.

گروه لبنیات: بهترین گزینه ماست می‌باشد به خصوص ماست‌های پروبیوتیک (استفاده از شیر می‌تواند موجب اسهال شود).

گروه میوه‌ها: بهترین گزینه سیب و موز است.

گروه سبزی: بهترین گزینه گوجه، کدو، هویج، جعفری و لوبیا سبز می‌باشد.

گروه چربی: بهترین گزینه روغن زیتون و روغن کلزا می‌باشد.

محلول تهیه شده در حجم مشخص (توسط کارشناس تغذیه برای هر بیمار تعیین می‌شود) و تغذیه بیمار از طریق لوله بینی معده ای با توجه به دستور پزشک انجام شود.

توجه به نکات زیر الزامی است:

قبل از شروع تغذیه حجم باقی مانده را توسط سرنگ خارج نمایید و در صورتی که کمتر از یک سوم حجم تغذیه قبل باقی مانده مایع خارج شده را مجدداً به معده برگردانید و می‌توانید مجدداً بیمار را تغذیه نمایید.

1- سرنگ را به لوله وصل و 30 سانتی متر بالا تر از سر بیمار نگه دارید محلول تغذیه را با نیروی جاذبه وارد بدن بیمار نموده و از وارد کردن محلول با فشار به معده بپرهیزید ،

2- دمای محلول تغذیه هم دمای محیط باشد.

3- به جهت شستشوی لوله از محتویات محلول تغذیه بعد از اتمام تغذیه به مقدار کافی آب هم دمای محیط را به همان روش از طریق لوله بینی معده وارد معده بیمار نمایید.

4- سرپوش لوله تغذیه را بلافاصله بعد از گاوژ محکم نمایید.

5- رعایت بهداشت دست‌ها، ظروف، بهداشت مواد غذایی و سلامت فردی که محلول را تهیه می‌کند هنگام آماده سازی گاوژ الزامی است.

6- محلول حتماً در ظروف در بسته تمیز (شیشه ای یا گیاهی) و در یخچال نگهداری شود.

7- ترجیحاً گاوژ به اندازه تعیین شده توسط کارشناس تغذیه به بیمار داده شود.

8- بعد از 24 ساعت محلول اضافه دور ریخته شود.

9- سرنگ گاوژ را بعد از اتمام کار با دقت شسته و خشک نمایید و ترجیحاً هر 24 ساعت تعویض نمایید.

10- اسهال و یبوست از عوارضی است که ممکن است در این بیماران دیده شود، در هر دو صورت با کارشناس تغذیه مشورت شود تا با تغییر میزان مواد غذایی مصرفی (روغن، ماست، میوه و...) علائم فوق بهبود یابد

11- از استفاده از ادویه جات ، غذاها یا میوه های رنگی که باعث رنگی شدن لوله تغذیه می‌گردد خودداری کنید.

12- چسب لوله را روزانه تعویض و پوست و تیغه بینی را از نظر زخم بررسی کنید.

13- در صورت برگشت محتویات معده داخل لوله بینی معده ای لازم است بیمار تغذیه نشود و جهت شروع مجدد تغذیه از پزشک و یا پرستار مربوطه سوال شود.

14-گر بیمار دارای لوله تراکئستومی یا لوله تراشه است از نداشتن ترشحات مطمئن شوید در غیر این از قرار داشتن سوند معده در صورت ابتدا بیمار را ساکشن نموده و سپس عمل گواژ را انجام دهید داخل معده اطمینان حاصل کنید بطوری که اگر با سرنگ ترشحات معده را بکشیم محتویات معده به داخل سرنگ برگشت یابند.

الف: اسهال، ممکن است به چند علت ایجاد شود.

1.غذای بیمار چرب باشد

2.سرعت ورود غذا زیاد باشد

3.ممکن است بیمار به ماده غذایی حساسیت داشته باشد

4.غذا آلوده باشد

5.غذا به مدت طولانی نگهداری شده باشد

6.غذا سرد باشد (دقت نمایید دمای مناسب غذا دمای اتاق است)

ب :تهوع و استفراغ، ممکن است به این دلایل ایجاد شود

1.سرعت ورود غذا به معده زیاد باشد

2.غذا را با فشار وارد معده شود

3.ممکن است معده پر باشد و تخلیه معده به صورت کامل انجام نشده باشد

4.مهم ترین مسأله این است که ممکن است لوله از جای خود خارج شده باشد

ج: تجمع گاز و نفخ شکم، ممکن است به دلایل زیر ایجاد شود

1.هوا همراه با غذا وارد معده شده باشد

2.حجم غذای داده شده در یک وعده زیاد باشد

3.سرعت ورود غذا و مایعات به معده زیاد بوده باشد

4.غذای بیمار سرد باشد

د: بیوست، ممکن است به دلایل زیر ایجاد شود

1.در رژیم غذایی بیمار به طور مکرر از لبنیات مانند ماست و شیر استفاده شده باشد

2.بیمار مقدار میوه و سبزیجات کمی دریافت کرده باشد

3. مایعات به حد کافی مصرف نشده باشد

ه: ورود مواد به ریه، ممکن است به دلایل زیر ایجاد شود

1. لوله در جای خود نباشد .

2. در اثر استفراغ کردن محتویات معده وارد ریه شود .

برای پیشگیری از ورود مواد غذایی به راه هوایی، حین تغذیه و تا نیم ساعت بعد از آن بیمار را به صورت نشسته یا نیمه نشسته نگه دارید.

خ: انسداد لوله، ممکن است به دلایل زیر ایجاد شود

1. اگر ذرات درشت در مایع تغذیه وجود داشته باشد .

2. پیچ خوردگی در مسیر لوله ایجاد شده باشد.

3. مسیر لوله بعد از تغذیه به خوبی با آب شسته نشده باشد .

روش انجام گاوآژ:

بعد از اطمینان از نداشتن ترشح و قرار گرفتن سوند در معده سوند معده را خم کرده (یا کلمپ کنید) بطوری که مانع از ورود هوا به داخل معده بیمار شود و سرنگ را جدا کرده و پیستون داخلی سرنگ را خارج کرده و پوسته سرگ را به سوند معده وصل می کنیم، 33 تا 53 سی سی آب را داخل سرنگ ریخته و سرنگ را به صورت عمودی و به طرف بال و مستقیم گرفته و قبل از اتمام آب داخل لوله و عده غذایی بیمار را داخل سرنگ می ریزیم دقت داشته باشیم که هوایی داخل لوله بیمار نشود . بعد از اتمام غذا 33 تا 53 سی سی آب را داخل سوند معده ریخته تا لوله معده شسته شود . بعد از انجام گاوآژ برای جلوگیری از وارد شدن هوا به معده بیمار، سوند معده را خم کرده و پس از شستشوی سرنگ پیستون را وارد سرنگ نموده و به سوند معده وصل می کنیم.

تهیه شده در آموزش ضمن خدمت بیمارستان امام رضا (ع) کرمانشاه

